

Teminar 8

1. Arătați că seria de funcții $\sum_{n=1}^{\infty} \arctg \frac{2x}{x^2+n^4}$ converge uniform.

Sol.: $\frac{x^2+n^4}{2} \geq \sqrt{x^2 n^4} = |x| \cdot n^2 \Leftrightarrow x^2 + n^4 \geq 2|x|n^2 \Leftrightarrow$

$$\Leftrightarrow 1 \geq \frac{2|x|n^2}{x^2+n^4} \Leftrightarrow \frac{1}{n^2} \geq \frac{2|x|}{x^2+n^4} \Leftrightarrow \frac{2|x|}{x^2+n^4} \leq \frac{1}{n^2} \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow -\frac{1}{n^2} \leq \frac{2x}{x^2+n^4} \leq \frac{1}{n^2} \quad \forall x \in \mathbb{R}, \forall n \in \mathbb{N}^*.$$

Deoarece \arctg este o funcție (strict) crescătoare avem

$$-\arctg \frac{1}{n^2} \leq \arctg \frac{2x}{x^2+n^4} \leq \arctg \frac{1}{n^2} \quad \forall x \in \mathbb{R}, \forall n \in \mathbb{N}^*.$$

$$\text{Deci } \left| \arctg \frac{2x}{x^2+n^4} \right| \leq \arctg \frac{1}{n^2} \quad \forall x \in \mathbb{R}, \forall n \in \mathbb{N}^*.$$

$$\text{Fie } \alpha_n = \arctg \frac{1}{n^2} \quad \forall n \in \mathbb{N}^*.$$

Arătăm că $\sum_{n=1}^{\infty} \alpha_n$ este convergentă.

$$\alpha_n > 0 \quad \forall n \in \mathbb{N}^*.$$

$$\text{Fie } \beta_n = \frac{1}{n^2} \quad \forall n \in \mathbb{N}^*.$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\alpha_n}{\beta_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\arctg \frac{1}{n^2}}{\frac{1}{n^2}} = 1 \in (0, \infty).$$

Conform crit. de comparație cu limită avem că

$$\sum_{n=1}^{\infty} \alpha_n \sim \sum_{n=1}^{\infty} \beta_n.$$

$$\sum_{n=1}^{\infty} \beta_n = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n^2} \text{ conv. (serie armonică generalizată cu } \alpha=2).$$

Deci $\sum_{n=1}^{\infty} \alpha_n$ este convergentă.

Conform Teoremei lui Weierstrass rezultă că
 $\sum_{n=1}^{\infty} \operatorname{arctg} \frac{2x}{x^2+n^4}$ converge uniform. \square

2. Det. multimea de conv. pentru sumabilele serii de puteri:

$$a) \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n \cdot 2^n} \cdot x^n.$$

$$\text{Sol. } \therefore a_n = \frac{1}{n \cdot 2^n} \quad \forall n \in \mathbb{N}^*.$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{|a_n|} = \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{\frac{1}{n \cdot 2^n}} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{(\sqrt[n]{n}) \cdot 2} = \frac{1}{2}.$$

$$\text{Deci } R = \frac{1}{\frac{1}{2}} = 2.$$

Fie A multimea de conv. a serii de puteri din enunt.

$$\text{Avem } (-R, R) \subset A \subset [-R, R], \text{ i.e. } (-2, 2) \subset A \subset [-2, 2].$$

Dacă $x=2$ seria devine $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n \cdot 2^n} \cdot 2^n = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n}$ div.
 (serie armonică generalizată cu $\alpha=1$).

Așadar $2 \notin A$.

Dacă $x=-2$ seria devine $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n \cdot 2^n} \cdot (-2)^n = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n \cdot 2^n} \cdot (-1)^n \cdot 2^n =$

$= \sum_{n=1}^{\infty} (-1)^n \cdot \frac{1}{n}$ conv. (Criteriul lui Leibniz).

Așadar $-2 \in A$.

Prin urmare $A = [-2, 2)$. \square

$$b) \sum_{n=1}^{\infty} \frac{n! x^n}{(a+1)(a+2)\dots(a+n)}, \quad a > 1.$$

Sol.: $a_n = \frac{n!}{(a+1)\dots(a+n)} \quad \forall n \in \mathbb{N}^*$.

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{|a_{n+1}|}{|a_n|} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\frac{(n+1)!}{(a+1)\dots(a+n+1)}}{\frac{n!}{(a+1)\dots(a+n)}} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{(n+1) \cdot \cancel{(a+1)\dots(a+n)}}{\cancel{(a+1)\dots(a+n)} \cdot (a+n+1)} =$$

$$= \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n+1}{a+n+1} = 1.$$

Deci $R = \frac{1}{1} = 1$.

Fie A mulțimea de convergență a seriei de puteri din enunț.

Avem $(-R, R) \subset A \subset [-R, R]$, i.e. $(-1, 1) \subset A \subset [-1, 1]$.

Dacă $x=1$ seria devine
$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{n!}{(a+1) \cdots (a+n)} \cdot 1^n =$$

$$= \sum_{n=1}^{\infty} \frac{n!}{(a+1) \cdots (a+n)}.$$

Fie $x_n = \frac{n!}{(a+1) \cdots (a+n)} \quad \forall n \in \mathbb{N}^*$.

$$\lim_{n \rightarrow \infty} n \left(\frac{x_n}{x_{n+1}} - 1 \right) = \lim_{n \rightarrow \infty} n \left(\frac{a+n+1}{n+1} - 1 \right) =$$

$$= \lim_{n \rightarrow \infty} n \cdot \frac{\cancel{a+n} + \cancel{1} - \cancel{n} - \cancel{1}}{n+1} = a > 1.$$

Conform crit. Raabe-Duhamel avem că $\sum_{n=1}^{\infty} x_n$ este convergentă.

Însă $1 \in A$.

Dacă $x=-1$ seria devine
$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{n!}{(a+1) \cdots (a+n)} \cdot (-1)^n.$$

$$\sum_{n=1}^{\infty} \left| \frac{n!}{(a+1) \cdots (a+n)} \cdot (-1)^n \right| = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{n!}{(a+1) \cdots (a+n)} \quad \text{conv. (vezi mai sus),}$$

Deci $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{n!}{(a+1) \cdots (a+n)} (-1)^n$ absolut conv. Prin

Urmare $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{n!}{(a+1) \cdots (a+n)} (-1)^n$ conv.

Asadar $-1 \in A$.

Prin urmare $A = [-1, 1]$. \square

c) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{3^n}{\sqrt[n]{n}} (x+3)^n$,

Sol.: Notăm $y = x+3$. Seria devine $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{3^n}{\sqrt[n]{n}} y^n$.

Determinăm mulțimea de convergență a seriei de puteri

$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{3^n}{\sqrt[n]{n}} y^n$$

$$a_n = \frac{3^n}{\sqrt[n]{n}} \quad \forall n \in \mathbb{N}^*.$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{|a_n|} = \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{\frac{3^n}{\sqrt[n]{n}}} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{3}{\sqrt[n]{n}} = 3.$$

Deci $R = \frac{1}{3}$.

Fie B mulțimea de conv. a serii de puteri $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{3^n}{\sqrt[n]{n}} y^n$.

Avem $(-R, R) \subset B \subset [-R, R]$, i.e. $(-\frac{1}{3}, \frac{1}{3}) \subset B \subset [-\frac{1}{3}, \frac{1}{3}]$.

Dacă $y = \frac{1}{3}$ seria devine $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{3^n}{\sqrt[n]{n}} \cdot \frac{1}{3^n} = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n}$ div.

(serie armonică generalizată cu $\alpha = \frac{1}{3}$).

Însă $\frac{1}{3} \notin B$.

Dacă $y = -\frac{1}{3}$ seria devine $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{3^n}{\sqrt[n]{n}} \cdot \frac{(-1)^n}{3^n} =$

$= \sum_{n=1}^{\infty} (-1)^n \cdot \frac{1}{\sqrt[n]{n}}$ conv. (Criteriul lui Leibniz).

Însă $-\frac{1}{3} \in B$.

În sumă $B = [-\frac{1}{3}, \frac{1}{3})$.

Fie A mulțimea de conv. a serii de puteri $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{3^n}{\sqrt[n]{n}} (x+3)^n$.

$$y \in B \Leftrightarrow -\frac{1}{3} \leq y < \frac{1}{3} \Leftrightarrow -\frac{1}{3} \leq x+3 < \frac{1}{3} \mid -3 \Leftrightarrow$$

$[-\frac{1}{3}, \frac{1}{3})$ $y = x+3$

$$\Leftrightarrow -\frac{1}{3} - 3 \leq x < \frac{1}{3} - 3 \Leftrightarrow -\frac{10}{3} \leq x < -\frac{8}{3}.$$

$$\text{Sei } A = \left[-\frac{10}{3}, -\frac{8}{3} \right). \quad \square$$

$$d) \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^n}{3n+1} (x-2)^n,$$

Lsg.: Potenzreihe-l. vor! \square

$$e) \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^n}{2n} x^{2n},$$

$$\text{Lsg.}: \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^n}{2n} x^{2n} = \sum_{k=0}^{\infty} a_k x^k.$$

$$a_0 = 0, \quad a_k = \begin{cases} 0 & ; k = 2n-1 \\ \frac{(-1)^{\frac{k}{2}}}{k} & ; k = 2n. \end{cases}$$

$$\parallel$$

$$\frac{(-1)^n}{2n}$$

$$\text{Sei } a_0 = 0, \quad a_{2n} = \frac{(-1)^n}{2n} \quad \forall n \in \mathbb{N}^* \text{, si } a_{2n-1} = 0 \quad \forall n \in \mathbb{N}^*.$$

$$\lim_{k \rightarrow \infty} \sqrt[k]{|a_k|} = ?$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[2n]{|a_{2n}|} = \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[2n]{\frac{1}{2n}} = 1.$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[2n-1]{|a_{2n-1}|} = \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[2n-1]{0} = 0.$$

$$\text{În afară } \lim_{k \rightarrow \infty} \sqrt[k]{|a_k|} = 1.$$

$$\text{Deci } R = \frac{1}{1} = 1.$$

Fie A mulțimea de convergență a seriei de puteri din enunț.

Avem $(-R, R) \subset A \subset [-R, R]$, i.e. $(-1, 1) \subset A \subset [-1, 1]$.

$$\text{Dacă } x = 1 \text{ seria devine } \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^n}{2n} \cdot 1^{2n} = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^n}{2n} \text{ conv.}$$

(Crit. lui Leibniz).

În afară $1 \in A$.

$$\text{Dacă } x = -1 \text{ seria devine } \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^n}{2n} (-1)^{2n} = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^n}{2n} \text{ conv.}$$

(Crit. lui Leibniz).

În afară $-1 \in A$.

$$\text{Prin urmare } A = [-1, 1]. \quad \square$$

3. Să se dezvolte în serie de puteri ale lui x funcțiile de mai jos:

$$a) f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, \quad f(x) = \sin x.$$

$$\underline{\text{Sol}}: I = \mathbb{R} = (-\infty, \infty).$$

$$0 \in I.$$

$$f \in C^\infty(I).$$

$$f(x) = \sin x$$

$$\Rightarrow f(0) = 0.$$

$$f'(x) = \cos x$$

$$\Rightarrow f'(0) = 1.$$

$$f''(x) = -\sin x$$

$$\forall x \in \mathbb{R} \Rightarrow f''(0) = 0.$$

$$f'''(x) = -\cos x$$

$$\Rightarrow f'''(0) = -1.$$

$$f^{(4)}(x) = \sin x$$

$$\Rightarrow f^{(4)}(0) = 0.$$

⋮

⋮

Conform Teoremei lui Taylor cu restul sub forma lui Lagrange $\forall x \in \mathbb{R}^*$ (i.e. $x \neq 0$), $\exists \xi$ între 0 și x (i.e. $\xi \in (0, x)$ sau $\xi \in (x, 0)$) a.z.

$$R_n(x) = \frac{f^{(n+1)}(\xi)}{(n+1)!} x^{n+1}.$$

Arătăm că $\lim_{n \rightarrow \infty} R_n(x) = 0 \quad \forall x \in \mathbb{R}^*.$

Fie $x \in \mathbb{R}^*.$

Arătăm că $|R_n(x)| \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0$.

$$0 \leq |R_n(x)| = \frac{|f^{(n+1)}(\xi)|}{(n+1)!} |x|^{n+1} \leq \frac{|x|^{n+1}}{(n+1)!} \quad \forall n \in \mathbb{N}.$$

≤ 1

$n \rightarrow \infty$
(Căut. rap. pentru serii cu termeni strict pozitivi)

$\xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0$

Deci $\lim_{n \rightarrow \infty} |R_n(x)| = 0$, i.e. $\lim_{n \rightarrow \infty} R_n(x) = 0$.

Prin urmare $f(x) = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{f^{(n)}(0)}{n!} (x-0)^n \quad \forall x \in \mathbb{R}^*$.

$$\begin{aligned} \text{Deci } f(x) &= \sum_{n=0}^{\infty} \frac{f^{(n)}(0)}{n!} x^n = 0 + \frac{1}{1!} x^1 + 0 - \frac{1}{3!} x^3 + 0 + \\ &+ \frac{1}{5!} x^5 + \dots = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{(-1)^n}{(2n+1)!} x^{2n+1} \quad \forall x \in \mathbb{R}^*. \end{aligned}$$

Prin urmare $\sin x = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{(-1)^n}{(2n+1)!} x^{2n+1} \quad \forall x \in \mathbb{R}^*$.

$$\begin{aligned} f(0) = \sin 0 = 0 \\ \sum_{n=0}^{\infty} \frac{(-1)^n}{(2n+1)!} 0^{2n+1} = 0 \end{aligned} \quad \Rightarrow \quad f(0) = \sin 0 = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{(-1)^n}{(2n+1)!} 0^{2n+1}.$$

$$\text{Def. } f(x) = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{(-1)^n}{(2n+1)!} x^{2n+1} \quad \forall x \in \mathbb{R}. \quad \square$$

$\sin x$

b) $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \cos x.$

Sol.: Reschwatzi-l noi! \square